

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

JELENTÉS

A munkavédelmi hatóság 2023. évi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság a 2023. évi ellenőrző tevékenységét a 2023. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervében meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

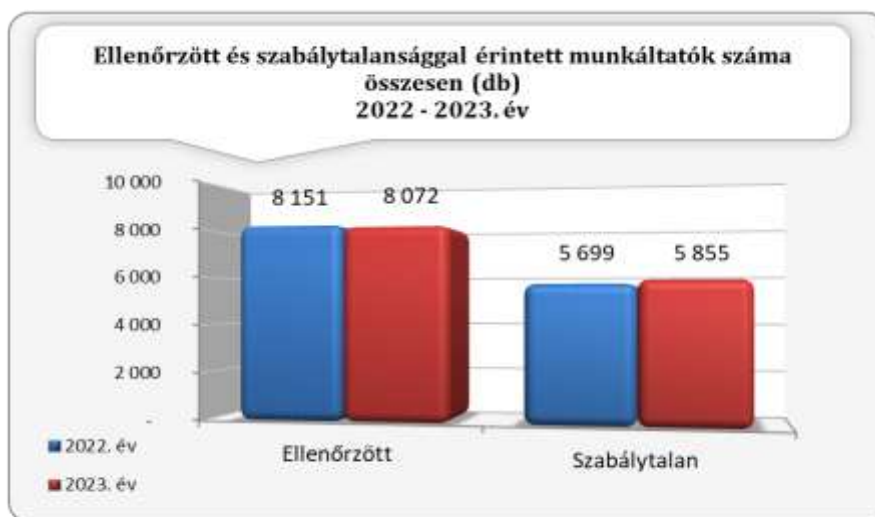
A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2023. évben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 8 072 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a kormánytisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

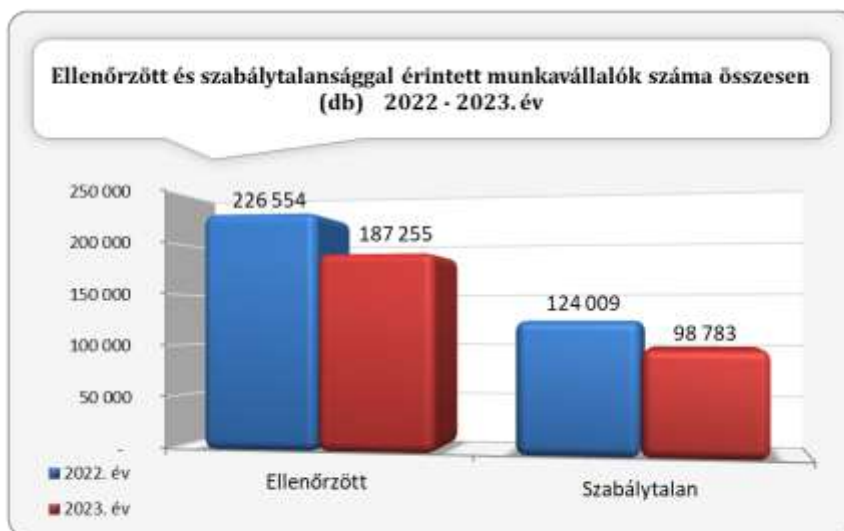

Az ellenőrzött munkáltatók 72,5%-ánál állapítottak meg munkavédelmi szabálytalanságot, ez hasonló arány, mint a 2022-es évben.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során 187 255 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 52,8%-ánál (98 783 főnél) találtak, ez is közel azonos az előző évben tapasztaltakkal (54,7%).

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

2. számú ábra

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 33%-a (32 618 fő) volt súlyos szabálytalansággal érintett.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az 1. számú táblázat mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat 2023. év	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	292
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	1 721
Gépipar	675
Építőipar	2 574
Bányászat	6
Egészségügyi, szociális ellátás	139
Kiemelt ágazat összesen	5 407
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	8 072
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	66,98

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe.

A munkavédelmi hatóság a 8 072 munkáltató ellenőrzése során 14 039 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások főbb okai szerinti bontásban a 2. számú táblázat tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	7 958
Célvizsgálat	1 530
Balesetvizsgálat	1 301
Közérdekű bejelentés	1 280
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	762
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	349
Előre nem tervezett	194
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	173
Felkérésre végzett ellenőrzés	172
Panaszvizsgálat	158
Egyéb	162
Összesen	14 039

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 56,7%-a). Célvizsgálatokkal kapcsolatban történt a látogatások 10,9%-a.

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján történő balesetvizsgálatra az ellenőrzések 9,3%-ában került sor.

Az állampolgárok többször (10,2%) tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt.

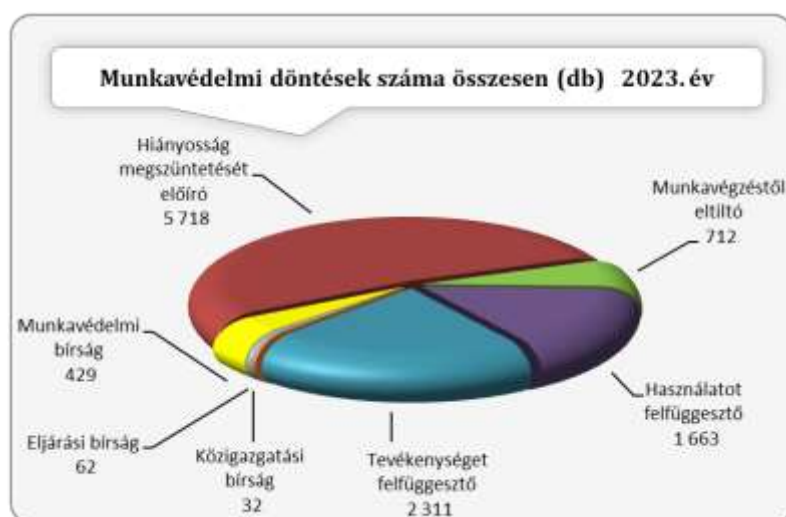
1.3. Az ellenőrzések során hozott döntések

Az ellenőrzések eredményeként összesen 10 927 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott közigazgatási döntések közül - a 3. számú ábra szerinti megoszlásban - az azonnali intézkedést tartalmazó végzések és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Azonnali intézkedés (munkavégzéstől eltiltó, használatot felfüggesztő és tevékenységet felfüggesztő) 4 686 db döntésben, közvetlen balesetveszéllyel járó helyzetek kapcsán történt, emellett 5 718 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2023. évben a szankcionálás során 429 esetben a munkáltatókkal szemben munkavédelmi bírságot, 32 esetben természetes személyekkel szemben közigazgatási bírságot, valamint 62 esetben eljárási bírságot alkalmaztak a munkavédelmi hatóságok (munkavédelmi bírság 249 734 850 Ft, közigazgatási bírság 1 390 000 Ft és eljárási bírság 8 495 000 Ft összegben).

Szabálytalan munkavégzés miatt 96 munkavállalóval szemben szabtak ki helyszíni bírságot az eljáró kormánytisztviselők, összesen 2 405 000 Ft összegben.

Az érdemi munkavédelmi döntések 4,8%-a vont maga után pénzbeli szankciót (munkavédelmi, eljárási, illetve közigazgatási bírság).

A közigazgatási döntésekben összesen 45 404 intézkedésre került sor. E döntésekben foglalt intézkedések közül 13 355 munkabiztonsági jellegű, 3 901 intézkedés munkaegészségügyi és 28 148 intézkedés munkavédelmi¹ tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 8,6%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 29,4%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 62%-kal.

A kormánytisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

1.4. Utóellenőrzések

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2023. évben a munkavédelmi hatóságok 539 munkáltatónál végeztek utóellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 6,7%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalatai szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az ellenőrzés alá vont 539-ből 53 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2023. évben 7 455 000 Ft volt.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási döntésekben foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a *3. számú táblázatban* megadott nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

3. számú táblázat

¹ munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.

Leggyakoribb intézkedések		Összesen	Arány az összeshez
1	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	3 072	6,8%
2	Be- és leesési veszély	2 621	5,8%
3	Létesítmények érintésvédelme	2 588	5,8%
4	Munkavédelmi ismeretek hiánya	1 955	4,3%
5	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	1 854	4,1%
6	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	1 434	3,2%
7	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	1 431	3,2%
8	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	1 322	2,9%
9	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	1 199	2,7%
10	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	1 129	2,5%
11	Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása	956	2,1%
12	Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	902	2,0%
13	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	901	2,0%
14	Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota	889	2,0%
15	Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya	874	1,9%
	Egyéb munkavédelmi összes intézkedés	22 277	49,1%
Összesen		45 404	100%

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés (12,9%) a munkaeszközöket érintő szabálytalanságok miatt történt (1, 6, és 8. számú intézkedések). A munkaeszközökön belül az emelőgépekkel kapcsolatos szabályszegések az összes intézkedés 3,2%-át eredményezték (6. számú intézkedés).

Az összes intézkedés 8,5%-ával a második legtöbb intézkedésre villamos berendezéseket érintésvédelmi hiányosságai miatt került sor (3. és 9. számú intézkedések).

A veszélyes anyagok használatával függött össze az intézkedések 7,3%-a (5. és 7. számú intézkedések).

A be- és leesési veszély miatt az intézkedések 5,8%-ára volt szükség (2. számú intézkedés).

Egyéni védőeszközöket az intézkedések 4,6%-a érintette (10. és 11. számú intézkedések).

Az összes intézkedés 4,3%-át a munkavédelmi ismeretek hiányával összefüggésben hozták a munkavédelmi hatóságok (5. számú intézkedés).

A munkaköri alkalmassági vizsgálatokat érintő szabálytalanságok eredményezték az intézkedések 3,9%-át (13. és 15. számú intézkedések).

Azonos arányban tártak fel hiányosságokat a kormánytisztviselők a „Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota (2,0%), és a „Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya” (2,0%) vonatkozásában.

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

Az összes intézkedés (45 404) 53,7%-a tartozott a kiemelt intézkedések (24 401) körébe.

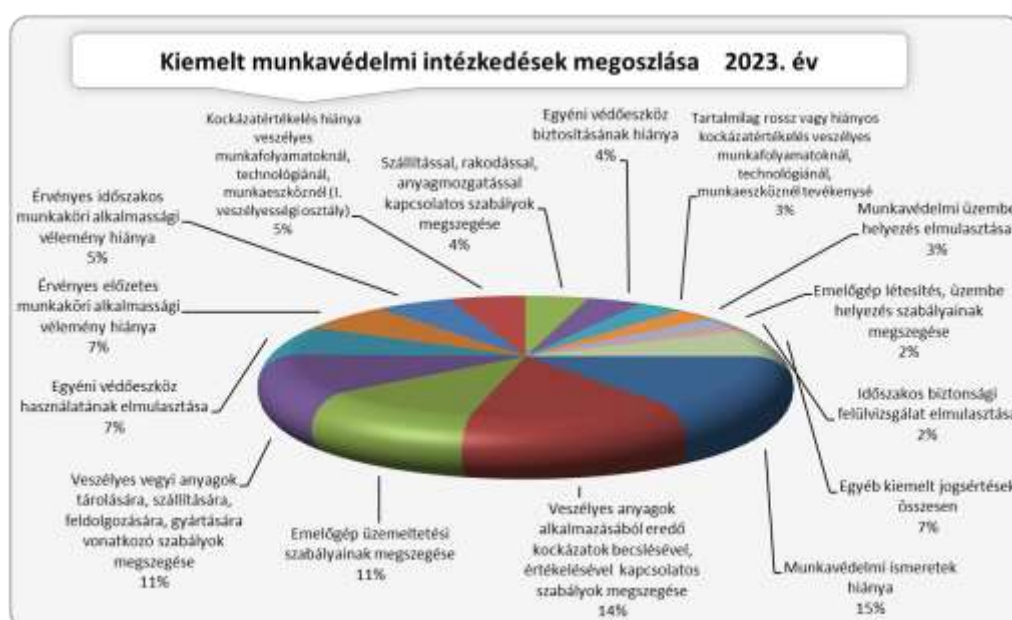
A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 13 220, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 10 329, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 852 volt.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 28 148 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 13 220, ami az összes intézkedés 29,1%-a.

A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A legtöbb kiemelt munkavédelmi intézkedés a veszélyes anyagokkal² (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban történt (25%). Az intézkedések részben a veszélyes (baleseti illetve egészségkárosító kockázatot jelentő) anyagok, valamint ezek keverékeinek szabálytalan felhasználásával és tárolásával, részben pedig a használatához kapcsolódó kockázatértékelések elmulasztásával, vagy hiányosan történő elvégzésével függenek össze. A kockázatértékelések esetében a legjellemzőbb hiányosság, hogy azok nem követik a munkahelyen felhasznált veszélyes anyagok körében bekövetkező változásokat. Új veszélyes anyag használatba vétele esetén az ezzel összefüggésben szükséges kockázatértékelési tevékenység elmarad. További rendszeresen megállapítható szabálytalanság, hogy a kockázatértékelések a szükséges munkahigiénés vizsgálatok (légszennyezettség mérések) nélkül történnek. A nem megfelelő módon elkészített kockázatértékeléseknek pedig egyenes következményei a veszélyes anyagok használata során bekövetkező szabálytalanságok.

² Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése: 14%; Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése: 11%.

A munkavédelmi ismeretek hiánya volt az intézkedések közül a második leggyakoribb (15%). A munkavédelmi ismeretek hiánya a munkavállalók munkavédelmi oktatásának elmaradására, vagy a nem minden szükséges ismeretre kiterjedő munkavédelmi oktatási tematika alapján elvégzett munkavédelmi oktatásra vezethető vissza. A munkavédelmi oktatás elmaradása rendszerint azzal összefüggésben állapítható meg, hogy a munkáltatók nem gondoskodnak a munkavédelmi oktatás ismételt elvégzéséről olyan esetben, ha a munkavállaló szabálytalan (a munkavédelmi oktatáson elhangzottaktól eltérő) munkavégzését észlelik. A munkáltatónak – a vonatkozó törvényi előírás szerint – gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállalók a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzenek a szükséges ismeretekkel.

Az emelőgépeket érintően történt a harmadik legtöbb intézkedés (13%). Az emelőgépekkel kapcsolatos intézkedések részben az emelőgépek szabálytalan használatával, részben pedig az emelőgépek szükséges felülvizsgálatainak, karbantartásának elmulasztásával, illetve az emelőgép üzemeltetésével kapcsolatban előírt dokumentumok (emelőgép napló, darukönyv) nem megfelelően történő vezetésével állnak összefüggésben. A szabálytalanul használt emelőgép esetében rendszerint az emelőgép kezelőjének a felelőssége állapítható meg, a munkáltató ilyenkor az ellenőrzési kötelezettség elmulasztása miatt marasztható el. A szükséges időszakos felülvizsgálatok, valamint a karbantartások elmaradása, továbbá az előírásoknak megfelelő gépkezelői jogosítvánnyal, vagy munkaköri alkalmassági véleménnyel nem rendelkező gépkezelő alkalmazása viszont egyértelműen a munkáltatónak felróható szabálytalanság.

Közel azonos arányban volt intézkedésekre szükség a munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal³ (12%) és az egyéni védőeszközökkel⁴ (11%) összefüggésben. A munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos mulasztások a munkavállalók előzetes, illetve időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatainak elmulasztását jelentik. A vizsgálat elvégzése a foglalkoztatás feltétele, ezért ezekben az esetekben az érintett munkavállalók a további munkavégzéstől azonnal hatállyal eltiltásra kerülnek. Az előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatot elmulasztó munkáltatók jellemzően a rövid időtartamú (helyettesítéssel történő) munkavégzés esetén követik el a szabálytalanságot, vagy elegendőnek tartják a vizsgálatnak a munkavállalók munkába lépését követően történő elvégzését. Az időszakos munkaköri vizsgálatok elmaradása rendszerint akkor állapítható meg, ha munkáltatók nem kísérik figyelemmel az időszakos alkalmassági vizsgálatok gyakoriságára vonatkozó szabályokat, és a munkaegészségügyi szaktevékenységet ellátótól sem kapják meg az ezzel összefüggésben szükséges információkat. Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos szabálytalanságok az egyéni védőeszközök biztosításának hiányával, illetve a munkavállalók részére átadott egyéni védőeszközök használatának elmulasztásával állnak összefüggésben. Utóbbi esetben a munkáltatót az ellenőrzési kötelezettség elmulasztása miatt terheli felelősség.

Veszélyes munkafolyamatok, technológiák, munkaeszközök kockázatértékelésének⁵ hiányosságai az összes intézkedés 8%-át teszik ki. A szabálytalanságok rendszerint amiatt állapíthatók meg, hogy a munkavédelmi szaktevékenységet ellátók csak a jogszabályban meghatározott időszakonként (3 év) tesznek eleget kockázatértékelési kötelezettségüknek. Az Mvt. vonatkozó

³ Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya 7%; Érvényes időszakos munkaköri alkalmassági vélemény hiánya 5%.

⁴ Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása 7%; Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya 4%.

⁵ Kockázatértékelés hiánya veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszközknél (I. veszélyességi osztály): 5%; Tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszközknél, tevékenységnél: 3%.

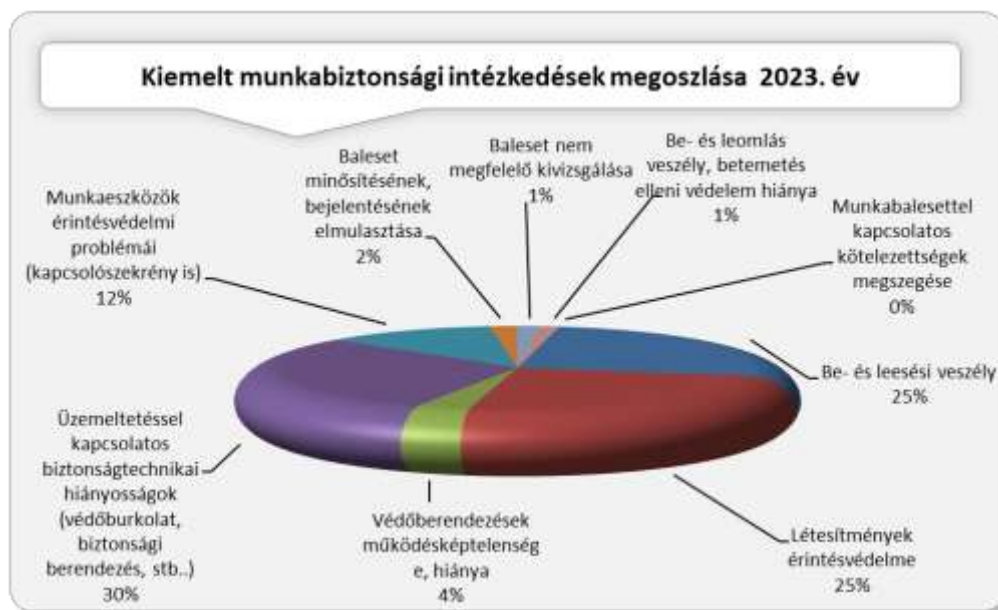
előírásai szerint viszont az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozása esetén is el kell végezni a kockázatértékelést.

Közel azonos arányban került sor „Szállítással, rakodással, anyagmozgatással kapcsolatos szabályok megszegése” (4%), „Munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása” (3%), és „Időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztása” (2%) miatt intézkedésre.

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5. számú ábra

A 13 355 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 10 329, ami az összes intézkedés 22,7%-a.

2023. évben a legtöbb kiemelt munkabiztonsági intézkedés (37%) a villamos berendezések érintésvédelmi⁶ hiányosságai miatt történt. Az intézkedések részben a munkahely céljára szolgáló épületek - építési munkahelyeken a felvonulási villamos hálózat - villamos berendezéseit, részben pedig a munkahelyen használt villamos gépeket érintik. Az épületek villamos hálózatával kapcsolatban leggyakrabban a villamos kapcsoló, illetve elosztó szekrények burkolatán levő nyílások, továbbá a szekrény ajtajának nyitott állapota miatt volt intézkedésre szükség. Rendszeresen megállapítható, hogy a villamos hálózat leválasztására szolgáló kapcsoló kezelőhelyén nem jelölik a kapcsoló által leválasztható áramkört, illetve a kapcsoló használatát akadályozzák a megközelítésére szolgáló útvonal eltorlaszolásával. További gyakori szabálytalanság a csatlakozó aljzatok megfelelő rögzítésének hiánya, ami a villamosan vezető részek megérinthetőségét teszi lehetővé. Por, vagy nedvesség hatása esetén nem az előírt védettségi fokozattal rendelkező csatlakozó aljzatokat használnak. A villamos gépeknél a villamosan vezető részek megfelelő elhatárolásának (burkolásának) hiánya, és a tápvezetékek mechanikai hatás elleni védelmének hiánya jelenti a leggyakoribb szabálytalanságot.

⁶ Létesítmények érintésvédelme 25%; Munkaeszközök érintésvédelmi problémái 12%.

Sorrendben ezután következnek a munkaeszközök biztonságtechnikai hiányosságai miatti intézkedések 30%. Elsősorban a munkaeszközként használt gépek forgó-mozgó részeit elhatároló védőburkolatok hiánya miatt volt intézkedésre szükség. Ezen kívül a vészleállító kapcsolók hiánya, vagy nem az előírásoknak megfelelő módon (önzáróan) történő kialakítása, valamint a nyitható védőburkolatok nyitott állapotában a működtető áramkör megszakítására szolgáló kapcsolók működésképtelensége vagy hiánya miatt kellett intézkedést tenni.

A „*Be-és leesés veszély*” miatt történt intézkedések az összes intézkedés 25%-át eredményezték. Az intézkedések túlnyomó többsége építési munkahelyeken történő ellenőrzések során történt. A magasban történő munkavégzéssel összefüggő leesés elleni védelem hiánya építés alatt álló épületek emeleti szintjein, valamint a kivitelezési munkákhoz felállított munkaállványok munkaszintjein történő munkavégzéskor állt fenn. A beesési veszély jellemzően mélyépítési tevékenység esetén volt megállapítható a munkahelyen található munkaárkok, munkagödrök, illetve aknák szintkülönbségének közelében történő munkavégzéskor. A munkavállalók leesés elleni védelme a fenti esetekben sem kollektív műszaki védelemmel, sem pedig egyéni védőeszközzel nem volt biztosítva.

A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása⁷, illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 3% volt. A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek elemzése alapján állapítható meg a munkáltató munkabaleset kivizsgálással kapcsolatos kötelezettségének elmulasztása, melyet szükség szerint - a tényállás tisztázása érdekében - a hatóság által lefolytatott balesetvizsgálat követ. A munkabaleset bejelentésének elmulasztása jellemzően akkor állapítható meg, ha ezzel összefüggésben a munkavállaló a munkavédelmi hatósághoz fordul. A bejelentési kötelezettséggel összefüggő gyakori szabálytalanság, amikor a munkáltató a munkavállaló tényleges munkaképtelenségével összefüggő bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

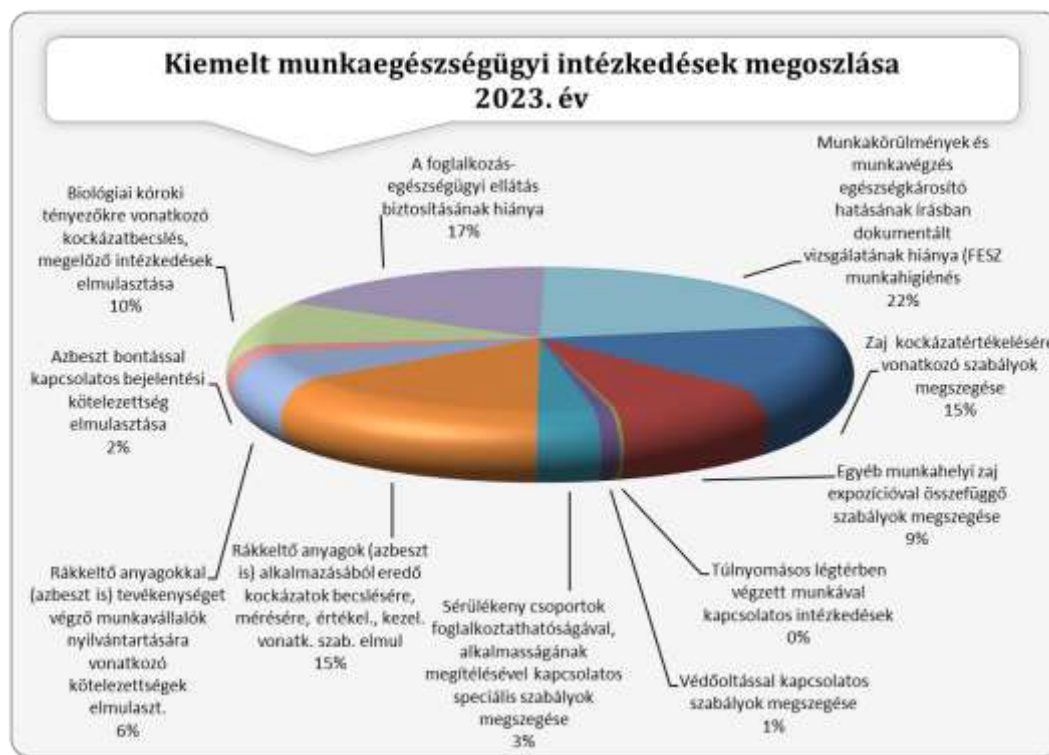
Be- és leomlási veszély miatti intézkedés az intézkedések 1%-át tette ki. A veszélyeztetés tipikusan építési munkahelyekre jellemző, dúcolatlan munkaárkokban vagy munkagödrökben történő, továbbá bontási munka végzése esetén. A csekély számú intézkedés ellenére az ezzel összefüggő szabálytalanságok azért érdemelnek különös figyelmet, mert a munkavállaló betemetését eredményező omlás nyomán bekövetkező munkabaleset nagy valószínűséggel halálos kimenetelű.

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 3 901 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 852, ami az összes intézkedés 1,9%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

⁷ Baleset minősítésének, bejelentésének elmulasztása: 2%; Baleset nem megfelelő kivizsgálása: 1%.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések közül leggyakrabban a munkahelyi zajexpozícióval (összesen⁸: 24%) kapcsolatban intézkedtek a kormánytisztviselők. A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

A második legtöbb intézkedést a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal (összesen⁹: 23%) kapcsolatban hozták.

Becslések szerint¹⁰ a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát.

⁸ Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 15%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 9%.

⁹ Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 15%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 6%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása: 2%.

¹⁰ Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

Gyakorisági sorrendben ezután „*Munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiánya*”-val (22%) kapcsolatos intézkedések következnek, mivel a munkáltatók nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatásához. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel (pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésére irányuló műszeres vizsgálatokkal.

A kormánytisztviselők még mindig találkoztak olyan munkáltatóval, aki nem biztosította a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 17%-a a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult. Ez volt a negyedik leggyakoribb intézkedésre okot adó hiányosság.

A biológiai kóroki tényezők vonatkozásában hozott intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedésnek összesen: 10%-át teszik ki. A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

Számos intézkedés történt a kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során. A kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 3%-át teszik ki.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

Arányaiban a legtöbb súlyos jogsértés az építőipari ágazatban tapasztalható. A szabálytalanságok elsősorban a leesés (beesés) elleni védelem hiányával összefüggésben álltak fenn. A magasban történő munkavégzés során a leesési veszély az építés alatt álló épületek emeleti szintjein, valamint a kivitelezési munkákhoz felállított munkaállványok munkaszintjein történő munkavégzéskor egyaránt rendszeresen tapasztalható. A kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya mellett, a leesés elleni védelem céljára szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása is tapasztalható. Az egyéni védelem hiánya leggyakrabban a védőeszköz használatához szükséges kikötési pontok kijelölésének elmaradása miatt állapítható meg.

A beesési veszély jellemzően mélyépítési tevékenység esetén volt megállapítható a munkahelyen található munkaárkok, munkagödrök, illetve aknák szintkülönbségének közelében történő munkavégzéskor. A munkavállalók leesés (beesés) elleni védelme a fenti esetekben sem kollektív műszaki védelemmel, sem pedig egyéni védőeszközzel nem volt biztosítva. További jellemző

szabálytalanság a dúcolatlan munkaárkok (munkagödrök) melletti szakadólapnak a kiemelt földdel, vagy a munkagödör mellett haladó közúti járműforgalommal való megterhelése, amelynek következtében megnő a föld beomlásának veszélye.

A bontási munkák esetében a hullámpala héjazat eltávolításával járó munkavégzés járt a legtöbb esetben a munkavállalók súlyos veszélyeztetésével a beszakadó héjazaton keresztül történő leesés elleni védelem hiánya miatt.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság ágazatban az ott használt gépek, berendezések veszélyes terének elhatárolására szolgáló védőburkolatok elmaradása, illetve a munkavállalók védelmét egyéb módon biztosító biztonsági berendezések hiánya, működésképtelensége, vagy kiiktatása idéztek elő gyakran súlyos veszélyhelyzetet, eredményeztek munkabalesetet.

Valamennyi ágazatban megállapíthatóak voltak a villamos berendezések használatával kapcsolatos szabálytalanságok. A munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül a villamos berendezések érintésvédelmével kapcsolatos hiányosságok veszélyeztették. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a burkolaton levő és a villamosan vezető részek megérinthetőségét lehetővé tevő nyílások, továbbá a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

A gépkezelői jogosultság hiányában, vagy nem megfelelő gépkezelői jogosítvánnyal történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel, a munkaterületen üzemeltetett emelőgépek, illetve rakodógépek jogosulatlan használatával összefüggésben.

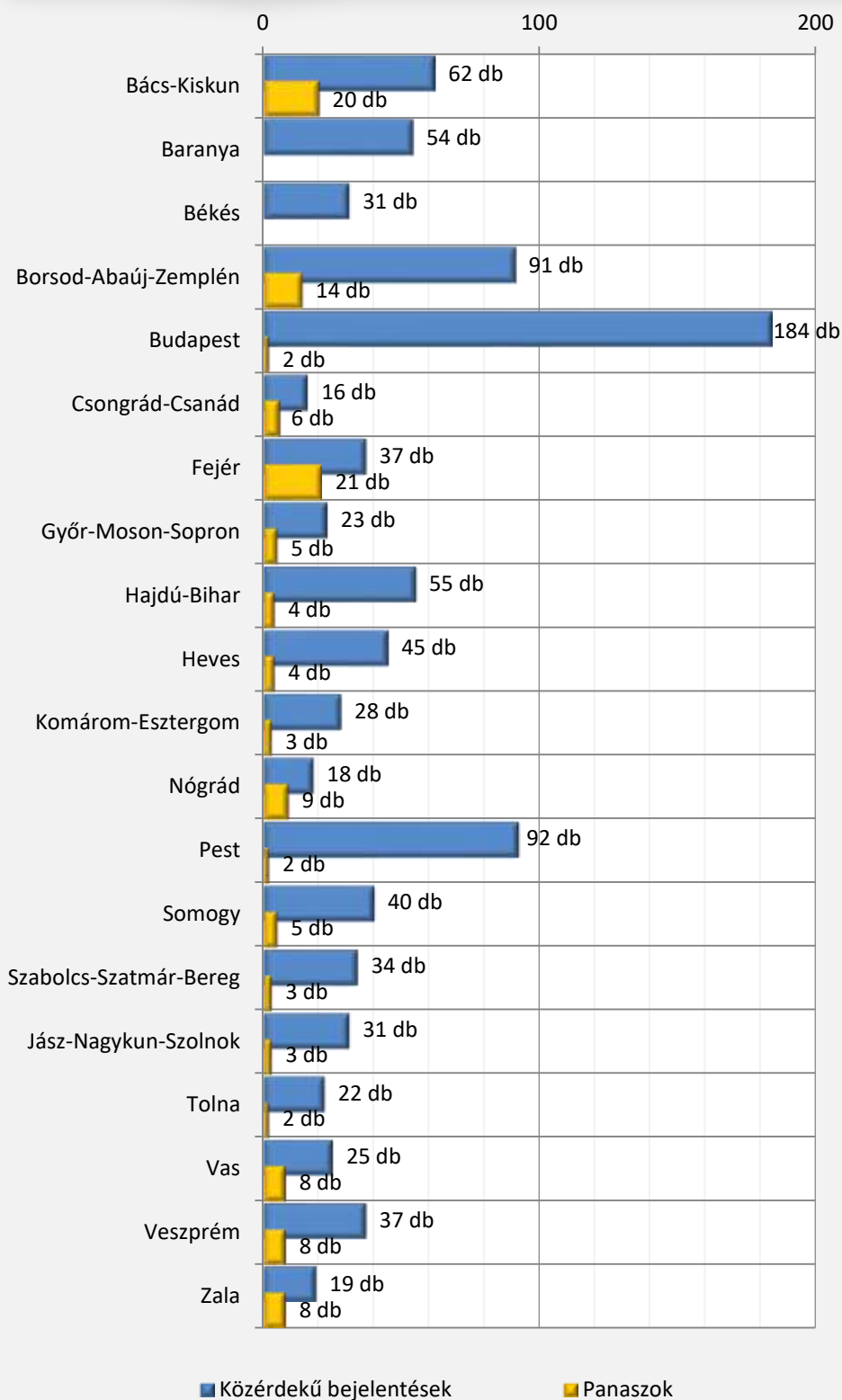
A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása. Az előzőek mellett a szükséges egyéni védőeszközök hiányában veszélyes anyagokkal/keverékkel, valamint felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban történő munkavégzés is a munkavállalók egészségének súlyos veszélyeztetését eredményezte.

4. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi hatóságokhoz 2023. évben országosan **összesen 944 db közérdekű bejelentés és 127 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2023. évben közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *7. számú ábra* mutatja.

**A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett
közérdekű bejelentések és panaszok megoszlása megyénként
2023. év**

4.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

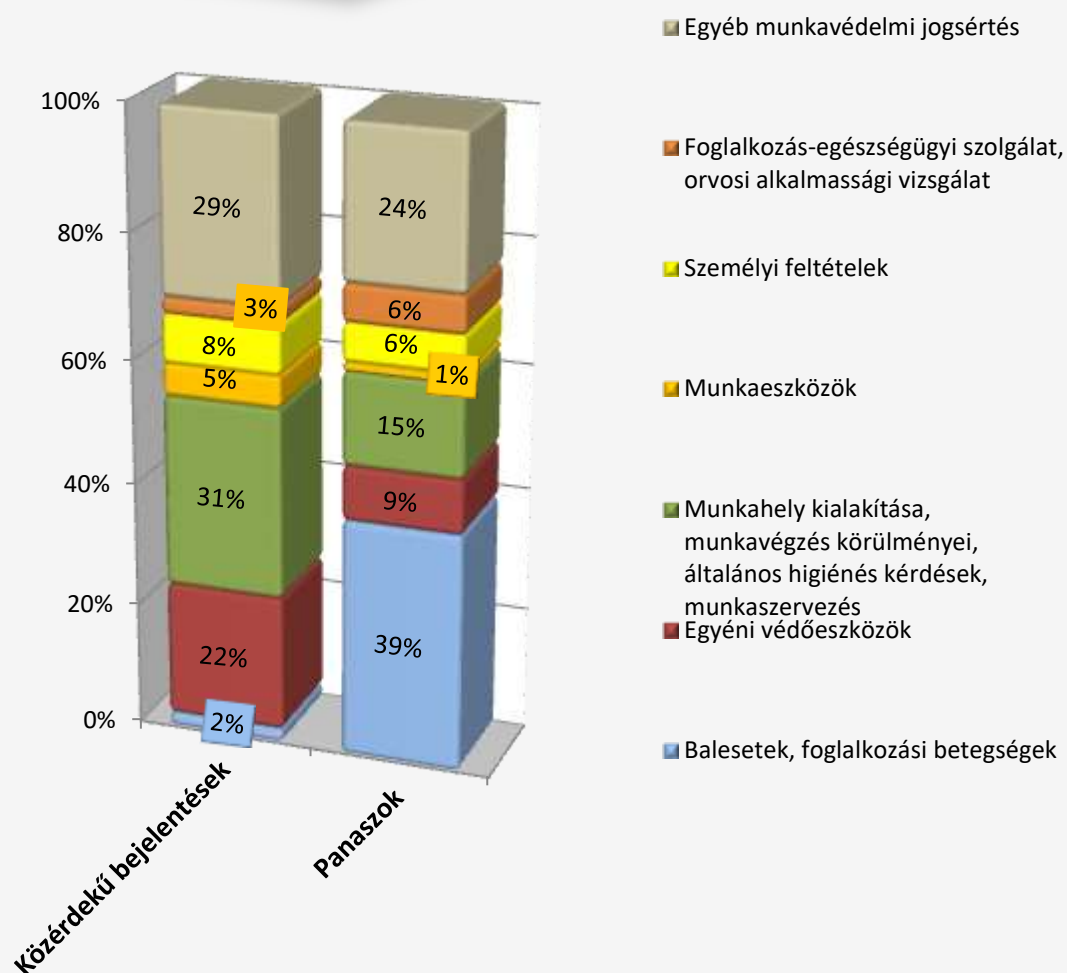
Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (375 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (268 db) és a személyi feltételekkel (95 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási betegségek témakörben (56 db), azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (22 db), és az egyéni védőeszközök (13 db) témakörben érkezett.

A 8. ábrán látható, hogy a balesetek, foglalkozási betegségek témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

**A közérdekű bejelentések és panaszok
témakör szerinti százalékos megoszlása
2023. év**

4.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2023. évben a bejelentések többsége az építőipari, a feldolgozóipari, a kereskedelmi és a vendéglátási tevékenységekhez kapcsolódott.

Érkeztek még bejelentések például a mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, járműgyártással, szállítással összefüggésben.

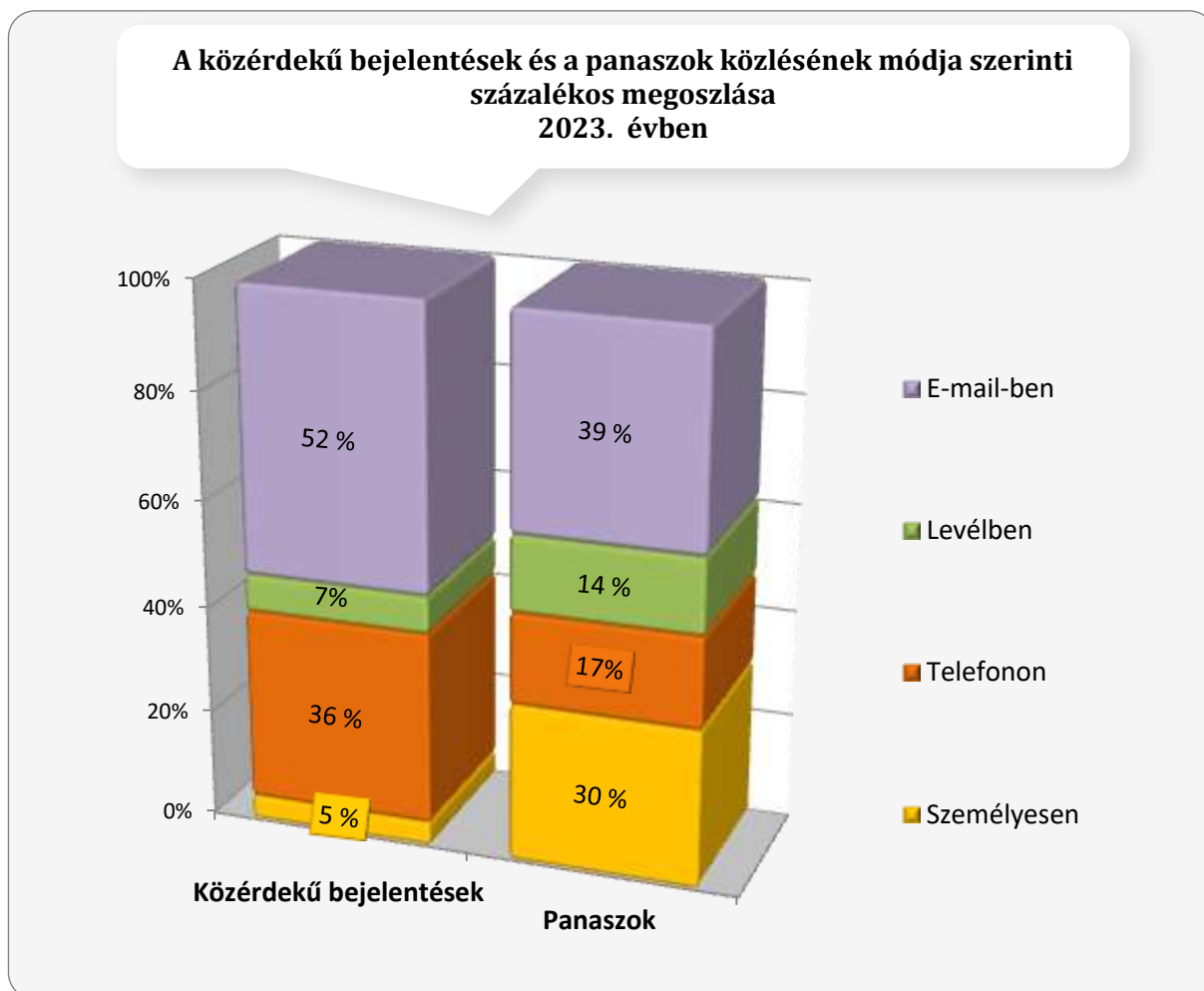
4.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 9. ábra mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban elektronikus levélben (52%), vagy telefonon (36%), illetve levélben (7%), ritkábban személyesen (5%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikus levélben (39%), vagy személyesen (30%), illetve telefonon (17%), ritkábban levélben (14%) közölték.

9. számú ábra

4.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (89,1%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (7,8%), a kormányhivataloktól (2,3%), a GFM Munkavédelmi Irányítási Főosztályától (0,6%), és az önkormányzatoktól (0,2%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 1071 db bejelentésből jelentős számú, 279 db (26,0%) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

4.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

4.5.1. Megalapozottság, irányultság, az eredménytelen kivizsgálások okai

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések háttérében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem szervezett munkavégzés volt);
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét;
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen.

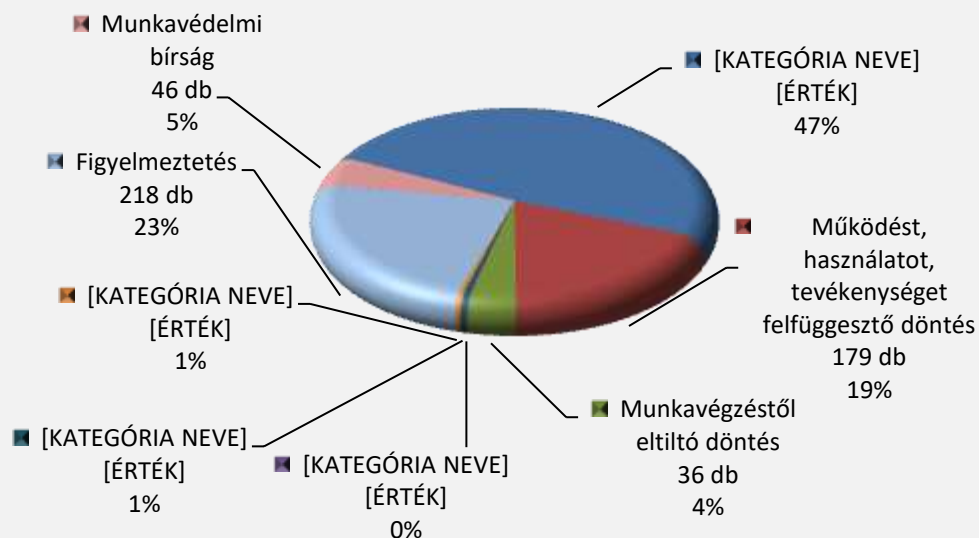
4.5.2. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2023. évben összesen 1026 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

Az azonnali intézkedést foganatosító 218 db döntéshez és a hiányosság megszüntetését előíró 520 db határozathoz képest mindössze 56 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Figyelmeztetést összesen 227 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak az 5,9%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

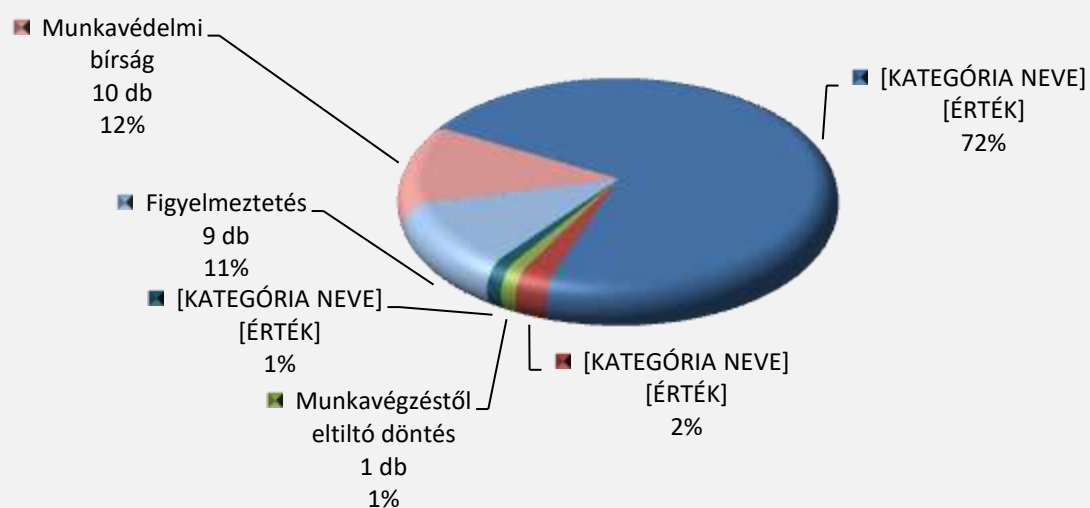
A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a *10. és a 11. ábra* mutatja.

A közérdekű bejelentések alapján meghozott munkavédelmi intézkedések 2023. év

11. számú ábra

A panaszok alapján meghozott munkavédelmi intézkedések 2023. év

2023. évben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 56 esetben, 32 748 300 Ft értékben szabtak ki munkavédelmi bírságot a munkavédelmi hatóságok.

Eljárási bírságot négy esetben róttak ki, összesen 480 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot egy esetben alkalmaztak 30 000 Ft értékben, helyszíni közigazgatási bírságot hat esetben róttak ki, összesen 200 000 Ft értékben.

5. FŐMUNKAIDŐN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2023. évben főmunkaidőn kívül 168 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége súlyos munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

6.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek.

Előfordult azonban, hogy a bejelentés a rendőrség részéről érkezett. Ezen jelentésben a bejelentett munkabalesetek kivizsgálása szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2023. évi munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2023. évben 159 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 159 bejelentett súlyos munkabaleset közül 67 halálos, 55 életveszélyes, 32 súlyos csonkolásos, valamint 5 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a *4. számú táblázat* tartalmazza.

A táblázat a munkavédelmi hatósághoz bejelentett baleseti eseményeket tartalmazza. Ezek kimenetele és minősítése a balesetvizsgálatok során változhat. A feldolgozott munkabaleseti adatokat a félévenként a honlapon megjelentetett kiadványunk szemlélteti.

2023. év	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Állat támadása	3	2	1		
Áramütés	3		3		
Borulás	1		1		
Csonkolás	23		1	22	
Csonkulás	2			2	
Csonkulásos	3			3	
Égés	8	4	4		
Elesés	4	2	2		
Elütés	6	5	1		
Feltekerés	2	1	1		
Fulladás	2	2			
Gázolás	2	2			
Halálos	2	2			
Hőguta	1	1			
Ismeretlen	2	2			
Késelés	1	1			
Közúti	24	13	10	1	
Leesés	34	12	21		1
Összenyomás	7	4	1	2	
Rácsés	9	6	1	1	1
Rácsés, betemetés	1		1		
Robbanás	2	1	1		
Rovarcsíprés	1		1		
Szemsérülés	3				3
Szúrás	1		1		
Ütés	7	5	2		
Vágás	2	1	1		
Vasúti	3	1	1	1	
Összesen	159	67	55	32	5

6.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2023. január 1-jétől 2023. december 31. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 1 413 foglalkozási megbetegedés gyanút jelentettek be, és a munkáltatók 381 fokozott expozíciós eset kivizsgálásáról értesítették a munkavédelmi hatóságot (ez 371 fő dolgozót érintett). A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának

elbírálása céljából. A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2023. év évben bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a tavalyi évhez viszonyítva csökkenést mutatott (2022-ben 17 720, 2021. évben 20 815 esetet jelentettek), mely a koronavírus járvány csillapodásának köszönhető.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy 2023. évben a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentés 87,1%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés tömeges bejelentéséből adódott. 2022. évben is ebből az ágazatból érkezett a legtöbb bejelentés (64,9%), de látszik, hogy az egészségügyi és szociális ágazaton kívül egyéb ágazatokból (döntően oktatási és nevelési intézményekből) is sok bejelentés érkezett (2023. évben 8,3%, 2022. évben ez a bejelentések 34,7%-t adta).

A bejelentések döntő többsége (94,8%) biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt érkezett, egyéb kóroki tényező miatt alig érkezett bejelentés (5. számú táblázat).

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint					
2023. január 1. - december 31.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	2	5	378	4	389
Baranya	7	7	70		84
Bács-Kiskun	1		40		41
Békés			94	2	96
Borsod-A.-Z.	2	1	41	1	45
Csongrád-Cs.	2	1	75	5	83
Fejér	3		10	2	15
Győr-M.-S.	1		95		96
Hajdú-Bihar			95		95
Heves			6	1	7
Komárom-E.	2	1	8	1	12
Nógrád			1		1
Pest	4	4	111	3	122
Somogy			32	1	33
Szabolcs-Sz.-B.	3	1	45	1	50
Jász-N.-Sz.	5		14		19
Tolna			19		19
Vas			34		34
Veszprém			116		116
Zala			55	1	56
Összesen	32	20	1339	22	1413

A legtöbb fokozott expozíciós eset (az összes eset 84,4%-a) a feldolgozóipar területéről érkezett.

A jelentési időszakban döntően nikkel miatt vizsgáltak fokozott expozíciót a munkáltatók (ez az összes eset 81,1%-a). Jelentettek még ólom és vegyületei, szén-monoxid, kobalt, dimetil-formamid, zaj, sztirol, toluol, metanol, sztirol, izopropil-alkohol, benzol és króm okozta fokozott expozíciót (6. számú táblázat).

A 381 bejelentett eset közül 10 fő munkavállalónál egyszerre lépte túl a határértéket nikkel, kobalt és króm tekintetében a vizsgált minta.

A 2022. évhez képest a fokozott expozíciós esetszámok csökkenést mutatnak (2022. évben 419, 2021. évben 295, 2020. évben 123 esetet jelentettek).

6. számú táblázat

Fokozott expozíciós esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint													
2023. január 1. - december 31.													
	Zaj (fő)	Toluol (fő)	Metanol (fő)	Ólom és vegyületei (fő)	Dimetil- formamid (fő)	Sztirol (fő)	Kobalt (fő)	Szén- monoxid (fő)	Króm (fő)	Izopropil- alkohol (fő)	Nikkel (fő)	Benzol (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	5								1	1	1		8
Baranya	2												2
Bács-Kiskun													
Békés											1		1
Borsod-A.-Z.												1	1
Csongrád-Cs.													
Fejér	1												1
Győr-M.-S.													
Hajdú-Bihar													
Heves	1										1		2
Komárom-E.					15	3					109		127
Nógrád													
Pest	1	1	1				9*	11			170*		193
Somogy													
Szabolcs-Sz.-B.													
Jász-N.-Sz.				14					1**		26**		41
Tolna													
Vas											1		1
Veszprém	1												1
Zala	3												3
Összesen	14	1	1	14	15	3	9	11	2	1	309	1	381

*9 fő munkavállalónál egyszerre két különböző vegyi anyag tekintetében is fokozott expozíciót mutattak ki

**1 fő munkavállalónál egyszerre két különböző vegyi anyag tekintetében is fokozott expozíciót mutattak ki

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

7.1. Számadatok

A Vármegyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselői részéről 2023. évben összesen 1 963 esetben történt információnyújtás, mely során 2 259 problémára kaptak választ az érdeklődők. 2022. évben 2 550 db tanácsadás során 3 004 db kérdés került megválaszolásra. Továbbra is telefonon történik a legtöbb tanácsadás.

A tanácsadások vármegyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Vármegyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/ e-mail	Személyes
Főváros	1 429	1 429	1389	8	32
Baranya	27	59	17	7	3
Bács-Kiskun	22	43	20	2	0
Békés	10	10	5	5	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	45	104	16	0	29
Csongrád-Csanád	14	23	5	8	1
Fejér	5	5	0	4	1
Győr-Moson-Sopron	21	33	21	0	0
Hajdú	9	19	3	6	0
Heves	175	249	163	0	12
Komárom-Esztergom	12	20	2	9	1
Nógrád	19	27	0	1	18
Pest	15	25	0	15	0
Somogy	5	8	2	2	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	70	72	55	2	13
Jász-Nagykun-Szolnok	22	25	17	2	3
Tolna	0	0	0	0	0
Vas	15	60	5	5	5
Veszprém	4	4	0	4	0
Zala	44	44	35	5	4
Összesen	1 963	2 259	1 755	85	123

A Gazdaságfejlesztési Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztályához 2023. évben 1 582 (db) megkeresés érkezett, ebből 1 240 fő telefonon, 342 fő e-mailben illetve levélben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1 943 kérdést választottak meg munkatársaink. (8. számú táblázat)

8. számú táblázat

Munkavédelmi Irányítási Főosztály	Megkeresések	Kérdések
Telefonos	1240	1521
Írásos (e-mail, levél)	342	422
Személyes	0	0
Összesen:	1582	1943

2023. évben, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, illetve a szakképzettség (kezelői jogosultság) témakörében merült fel.

Jelentős számban volt érdeklődés a munkavédelmi ismeretek, illetve a kockázatértékelésre vonatkozó ismeretek témakörében is. Nagy számban tettek fel kérdéseket a munkaeszközök biztonságára vonatkozó előírásokkal, a munkaterek hőmérsékletével kapcsolatos előírásokkal, a foglalkozási megbetegedés és/vagy fokozott expozíció kivizsgálásával, bejelentésével, valamint az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban is.

12. számú ábra

7.2. Munkavédelmi fórumok

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2023. évben 52 alkalommal tartottak nyílt napot (18 esetben saját szervezésben, 34 esetben közös szervezésben). A fentiekén túl 13 alkalommal munkavédelmi szakmai konferencián vettek részt a munkavédelmi hatóságok képviselői.

8. EGYÉB TAPASZTALATOK

8.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek voltak, és a munkáltatói együttműködés a munkavállalók ellenőrzést segítő magatartásában is megnyilvánult. Az ellenőrzésekhez való pozitív hozzáállás azoknál a munkáltatóknál tapasztalható, amelyek fontosnak tartják a munkavállalók egészségének és biztonságának védelmét, és ennek érdekében a hatósági ellenőrzésektől függetlenül is hatékony intézkedéseket tesznek.

A tevékenységüket szabálytalanul, a munkavédelmi előírások figyelmen kívül hagyásával végző munkáltatók esetében jellemzőbbek a hatósági ellenőrzés megghiúsítására irányuló törekvések. Ennek leggyakoribb formái a nem szervezett munkavégzés keretében történő foglalkoztatásra történő hivatkozás (pl. a munkavégzés rokoni, baráti segítségével, illetve ellenszolgáltatás nélkül történik), továbbá a munkáltató személyének beazonosíthatatlanságára való törekvés. Utóbbi esetben a munkavállalók – a kapott téves, vagy elégtelen információk alapján - a ténylegestől eltérő céget, vagy magánszemélyt neveznek meg munkáltatóként, esetleg természetes személy foglalkoztatójuknak csak a keresztnévét, vagy becenevét ismerik. Az előzőek rendszerint nem telepített munkahelyeken (építőipar, mezőgazdaság) fordulnak elő. Telepített munkahelyeken legtöbbször a balesetveszélyes munkaeszközök használaton kívüli állapotát próbálják meg elhíttetni az ellenőrzést végző kormánytisztviselőkkel még olyan esetekben is, amikor az érintett gép a villamos hálózatra van csatlakoztatva és bármikor működésbe hozható.

8.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A társhatóságok közül leggyakrabban a foglalkoztatás-felügyeleti hatósággal, valamint a rendőrhatóságokkal (balesetvizsgálat során) történt közös ellenőrzés. Több esetben vettek részt a katasztrófavédelmi hatóság felkérésére közös ellenőrzéseken, illetve végeztek közös ellenőrzéseket más hatóságokkal, pl. népegészségügyi, környezetvédelmi.

2023. évben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését.

A munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése, illetve egyes hatóságok esetében (pl. katasztrófavédelem, élelmiszerbiztonság) az ellenőrzések előzetes bejelentése okozott. A közös ellenőrzések időpontjának más hatóságok általi előzetes bejelentése a munkavédelmi hatósági ellenőrzés hatékonyságát csökkentheti.

8.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2023. évben

A társhatóságok közreműködésével 2023. évben 1 448 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 1 066 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 5,54%-át.

A legnagyobb arányban a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszíneknél ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató megghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2023. évben a rendőrhatalósággal közösen, 260 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 126 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a 13. számú ábra szemlélteti.

13. számú ábra

Vármegyénként eltérő a társhatósági együttműködések intenzitása, mely több okra vezethető vissza.

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2023. évben a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán vármegyénként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések vármegyénkénti megoszlását a 14. számú ábra mutatja.

Társhatósági ellenőrzések megoszlása vármegyénként 2023. évben

